

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วาทกรรมจาก “ข่าว กทม.” ในหนังสือพิมพ์รายวันที่เผยแพร่ช่วงการประชุมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. นี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อเข้าใจลักษณะของวาทกรรมที่อยู่ในเนื้อหาข่าว กทม. โดยดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนของการวิเคราะห์วาทกรรม เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อความ (Text) โดยวิเคราะห์ข่าวที่รวบรวมได้ทั้งหมดทั้งชื่อคอลัมน์ด้วยวิธีสัญวิทยาและวิเคราะห์ลักษณะของเนื้อหาทั้งหมดต่อจากนั้นเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discourse Practice) ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ผลิตเนื้อหา และผู้อ่านข่าวแบบเจาะลึก (Depth Interview) เพื่อนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ และในขั้นตอนการวิเคราะห์ปฏิบัติการทางสังคม วัฒนธรรม (Sociocultural Practice) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สถานการณ์ชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ว่ามีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าว กทม. อย่างไร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลเอกสาร ประกอบด้วย

1.1 ข้อความ (Text) ได้แก่

- 1) เนื้อหาข่าวในคอลัมน์ “ใต้ฟ้ากรุงเทพ” หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
- 2) เนื้อหาข่าวในคอลัมน์ “ซุบซิบ กทม.” หนังสือพิมพ์แนวหน้า

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข่าวคอลัมน์ “ใต้ฟ้ากรุงเทพ” หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และในคอลัมน์ “ซุบซิบ กทม.” หนังสือพิมพ์แนวหน้า ในช่วงระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน 2556 จนถึงวันที่ 20 พฤษภาคม 2557 (ไม่นับรวมวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์) โดยในส่วนนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากกองประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร ที่ให้คัดสำเนาและรวบรวมข่าวได้ทั้งหมดทุกชิ้นที่มีการนำเสนอในช่วงเวลาขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

- 1) เนื้อหาข่าวในคอลัมน์ “ใต้ฟ้ากรุงเทพฯ” จำนวน 101 วัน
- 2) เนื้อหาข่าวในคอลัมน์ “ซุบซิบ กทม.” จำนวน 87 วัน

1.2 เอกสารอื่น ๆ คือ เนื้อหาข่าวการเมืองหน้าอื่น ๆ ในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์แนวหน้า เพื่อนำมาศึกษาบริบทการรายงานข่าวการประชุมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. เปรียบเทียบกับข่าว กทม. ในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งในส่วนนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากกอง

ประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร ที่ให้สืบค้นข่าวหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และแนวหน้าได้
ทุกฉบับในช่วงเวลาตามขอบเขตของงานวิจัย

2. แหล่งข้อมูลบุคคล หรือ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย

2.1 คุณคนฤดี วงษ์เยี่ยม อาชีพ นักข่าว ตำแหน่ง หัวหน้าข่าว กทม. หนังสือพิมพ์
เดลินิวส์ อายุ 52 ปี เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการผลิตข่าว กทม. เนื้อหาคอลัมน์ “ใต้ฟ้ากรุงเทพฯ”
ซึ่งมีประสบการณ์ทำงานหน้าที่นี้มากกว่า 30 ปี และยังเป็นผู้กำหนดแนวทางการนำเสนอข่าวของ
คอลัมน์นี้เอง โดยเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจข่าวคนสุดท้ายเพื่อปรับแก้ไขก่อนที่จะตีพิมพ์ลงใน
หนังสือพิมพ์ คัดกรองและปรับแก้ไขเนื้อหา ก่อนนำเสนอให้ขึ้นไปตามวัตถุประสงค์ของคอลัมน์

ผู้วิจัยติดต่อขอเข้าพบ และสัมภาษณ์ คุณคนฤดี วงษ์เยี่ยม ซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าพบ
เพื่อทำการสัมภาษณ์ 1 ครั้ง ในวันที่ 11 ธันวาคม 2557 เวลา 11.00 น. ณ ที่สำนักงานหนังสือพิมพ์
เดลินิวส์ เลขที่ 1/4 ถนนวิภาวดี-รังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาใน
การสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมง และใช้วิธีจดบันทึกคำสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำ
ขึ้น หลังจากนั้นมีการประสานงานทางโทรศัพท์เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมอีก 2 ครั้ง ซึ่งในทุกครั้งของ
การเก็บข้อมูลได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

2.2 คุณปภุมิ เชชดีหนูแก้ว ตำแหน่ง บรรณาธิการข่าว กทม. อาวุโส
หนังสือพิมพ์แนวหน้า อายุ 55 ปี เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการผลิตข่าว กทม. คอลัมน์ “ซุบซิบ
กทม.” โดยทำหน้าที่ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง เขียนเนื้อหา ปรับแก้ไขก่อนที่จะลงตีพิมพ์ใน
หนังสือพิมพ์ด้วยตนเองเพียงคนเดียว และเป็นผู้กำหนดแนวทางการนำเสนอข่าวของคอลัมน์นี้เอง
ด้วย ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานมา มากกว่า 30 ปี เช่นเดียวกัน

ผู้วิจัยติดต่อขอเข้าพบ คุณปภุมิ เชชดีหนูแก้ว ซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าพบเพื่อทำ
การสัมภาษณ์ 1 ครั้ง ในวันที่ 12 ธันวาคม 2557 เวลา 13.30 น. ณ ที่สำนักงานหนังสือพิมพ์แนวหน้า
เลขที่ 96 หมู่ 3 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาในการ
สัมภาษณ์ประมาณ 45 นาที และใช้วิธีจดบันทึกคำสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น
ต่อจากนั้นยังได้ติดตาม ไปสัมภาษณ์ในขณะที่คุณปภุมิกำลังปฏิบัติภารกิจนอกสถานที่อีกประมาณ
1 ชั่วโมงอีกด้วย ซึ่งจากนั้นมีการประสานงานทางโทรศัพท์เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมอีก 1 ครั้ง โดยใน
ทุกครั้งของการเก็บข้อมูลได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

2.3 คุณเฉลิมพล โชตินุชิต ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเขตภาษีเจริญ อายุ 54 ปี และเป็น
ผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร 2 ปี (พ.ศ.2554 –
2556) เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการอ่านและการใช้ประโยชน์จากข่าว กทม. ในด้านผู้รับสารกลุ่ม
ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้งในอดีตขณะที่เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์

ที่ต้องทำงานเกี่ยวกับการบริหารข่าวสารและมีความใกล้ชิดกับสื่อมวลชนที่เฝ้าติดตามหาข่าวจาก กรุงเทพมหานคร และในปัจจุบันที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเขตภาษีเจริญ คุณเฉลิมพลยังติดตามอ่านข่าว กทม. อยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะในช่วงเวลาขอบเขตของงานวิจัยที่กำหนด คุณเฉลิมพล โชตินุชิต ก็ได้อ่านข่าวกทม. ทั้งคอลัมน์ “ใต้ฟ้ากรุงเทพฯ” หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และคอลัมน์ “ซุบซิบ กทม.” ครบทุกวันด้วย

ผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้เข้าพบและทำการสัมภาษณ์ คุณเฉลิมพล โชตินุชิต อย่างเป็นทางการครั้งแรก ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2558 เวลา 10.00 น. ณ ห้องผู้อำนวยการสำนักงานเขตภาษีเจริญ เลขที่ 46 ซอยเพชรเกษม 54 แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 45 นาที และใช้วิธีจดบันทึกคำสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น จากนั้นมีการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพิ่มเติม อีก 1 ครั้ง โดยในทุกครั้งของการเก็บข้อมูลได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้วิจัยมีความคุ้นเคยกับคุณเฉลิมพล ในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเขตภาษีเจริญ และได้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคุณเฉลิมพลในช่วงเวลานั้นด้วย

2.4 คุณมนต์จันทร์ จันทร์คงช่วย ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์ข่าว กองประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร อายุ 51 ปี เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการอ่านและการใช้ประโยชน์จากข่าว กทม. ในด้านผู้รับสารกลุ่มข้าราชการกรุงเทพมหานครอีกคนหนึ่ง ซึ่งคุณมนต์จันทร์ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์ข่าว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 จนถึงปัจจุบัน โดยในทุกวันต้องทำหน้าที่ในการอ่านข่าว กทม. เป็นประจำ เพื่อติดตามให้ทราบความเคลื่อนไหวว่าสื่อมวลชนมีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไรและรวบรวมข่าว กทม. ที่ปรากฏนำเสนอผู้บริหารต่อไป และในช่วงเวลาขอบเขตของงานวิจัยที่กำหนด คุณมนต์จันทร์ จันทร์คงช่วย ก็ได้อ่านข่าวกทม. ทั้งคอลัมน์ “ใต้ฟ้ากรุงเทพฯ” หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และคอลัมน์ “ซุบซิบ กทม.” ครบทุกวัน

ผู้วิจัยติดต่อขอเข้าพบ คุณมนต์จันทร์ จันทร์คงช่วย ซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าพบเพื่อทำการสัมภาษณ์ 1 ครั้ง ในวันที่ 11 มีนาคม 2558 เวลา 10.00 น. ณ ห้องหัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์ข่าว กองประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร เขตพระนคร ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 45 นาที และใช้วิธีจดบันทึกคำสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น จากนั้นมีการประสานงานทางโทรศัพท์เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมอีก 1 ครั้ง โดยในทุกครั้งของการเก็บข้อมูลได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี เนื่องจากในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยเคยดำรงตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเขตภาษีเจริญ ได้มีความคุ้นเคยกับคุณมนต์จันทร์จากการพบเจอในงานสัมมนานักประชาสัมพันธ์ของกรุงเทพมหานครหลายครั้ง

2.5 คุณสุรางค์ ภู่อ่างค์ อายุ 45 ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 82/17 ซ.ศาลธนบุรี 17 แยก 7 แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ อาชีพ เปิดร้านค้าขายเครื่องคัมก้าแฟบริเวณหน้าโรงเรียนฐานปัญญา ในหมู่บ้านตวงทอง แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เนื่องจากจะต้องซื้อหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มาไว้ให้บริการลูกค้าที่มาซื้อเครื่องคัมเป็นประจำทุกวัน และตนเองก็จะได้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ที่ซื้อมาทุกวันด้วย ซึ่งประวัติการอ่านหนังสือพิมพ์ของคุณสุรางค์ เริ่มขึ้นพร้อมกับการเปิดร้านกาแฟตั้งแต่เมื่ออายุประมาณ 30 รวมประมาณ 15 ปี

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์คุณสุรางค์ ที่ร้านเครื่องคัมก้าแฟของของคุณสุรางค์ 1 ครั้งในวันที่ 7 ธันวาคม 2558 เวลา 05.50 น. ในขณะที่คุณสุรางค์กำลังจัดเตรียมร้าน ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30 นาที และใช้วิธีจดบันทึกคำสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น โดยได้รับความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี เนื่องจากคุณสุรางค์รู้จักกับผู้วิจัยในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นลูกค้าและได้อุดหนุนเครื่องคัมร้านคุณสุรางค์หลายครั้ง

2.6 คุณวิชัย ศิริพานิชกร อายุ 64 ปี อาชีพ ข้าราชการบำนาญ ปัจจุบันพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านตวงทอง ซอยศาลธนบุรี 17 แยก 13 แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์อีกคนหนึ่ง ซึ่งเป็นลูกค้าประจำร้านเครื่องคัมก้าแฟของคุณสุรางค์ และทุกครั้งที่มาซื้อเครื่องคัม (ปกติจะมาทุกวัน) จะนั่งรับประทานเครื่องคัมและอาหารว่าง พร้อมกับอ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ที่คุณสุรางค์นำมาวางไว้เป็นที่ร้านประจำ โดยก่อนหน้านี้ในขณะที่คุณวิชัยรับราชการอยู่ ก็ได้รับและอ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นเมื่อนับรวมอายุราชการของนายวิชัยซึ่งเริ่มรับราชการตั้งแต่อายุ 25 ปี จนถึงเกษียณอายุราชการจึงเท่ากับ 35 ปี และรวมกับระยะเวลาที่เป็นข้าราชการบำนาญอีก 4 ปี จึงรวมเป็น 39 ปี

ผู้วิจัยพบได้ทำการสัมภาษณ์คุณวิชัย ที่ร้านเครื่องคัมก้าแฟของคุณสุรางค์ 1 ครั้งในวันที่ 6 ธันวาคม 2558 เวลา 7.00 น. ในขณะที่คุณวิชัยมาซื้อและนั่งรับประทานเครื่องคัมที่ร้านคุณสุรางค์ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30 นาที และใช้วิธีจดบันทึกคำสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น โดยได้รับความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

2.7 คุณอรุณ เอื้อกิตติโรจน์ อายุ 40 ปี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท เอฟอาร์ (ประเทศไทย) จำกัด เลขที่ 98 ซอยรามคำแหง 21 (นวมศรี) แขวงพลับพลา เขตวังทองหลาง กทม. 10310 เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์แนวหน้า เนื่องจากบริษัทฯ ที่ทำงานของนายอรุณรับหนังสือพิมพ์แนวหน้าเพื่อให้บริการลูกค้าและให้พนักงานอ่านได้ทุกวัน ซึ่งคุณอรุณก็ได้อ่านหนังสือพิมพ์แนวหน้าทุกวันตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานที่บริษัทนี้ ตั้งแต่อายุ 26 ปี รวมเป็นระยะเวลาที่ได้อ่านหนังสือพิมพ์แนวหน้ามาอย่างต่อเนื่องจำนวน 14 ปี

ผู้วิจัยพบได้พบคุณอรุณในที่ทำงาน และได้นัดหมายเพื่อทำการสัมภาษณ์ ที่ร้านอาหารบริเวณใกล้เคียงกับบริษัทที่ทำงานของคุณอรุณ 1 ครั้งในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2558 เวลา 12.00 น. ซึ่งเป็นเวลาพักกลางวันของคุณอรุณ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30 นาที และใช้วิธีจดบันทึกคำสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น โดยได้รับความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

2.8 คุณชนิษฐา แต่งสกุล อายุ 35 ปี อาชีพ พนักงานบริษัท Boston Bright ชั้นที่ 1-5 เลขที่ 281/19-23 ถ.สีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กทม. 10500 เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์แนวหน้า เนื่องจากเหตุผลเดียวกัน คือบริษัทที่ทำงานของคุณชนิษฐารับหนังสือพิมพ์แนวหน้าเพื่อให้พนักงานได้อ่านทุกวัน ซึ่งคุณชนิษฐาก็ได้อ่านหนังสือพิมพ์แนวหน้าเป็นประจำตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานที่บริษัทนี้เมื่ออายุ 22 ปี รวมเป็นระยะเวลาที่ได้่านหนังสือพิมพ์แนวหน้าอย่างต่อเนื่องจำนวน 13 ปี

ผู้วิจัยพบได้พบคุณชนิษฐาในที่ทำงาน และได้นัดหมายเพื่อทำการสัมภาษณ์ ที่ร้านเค เอฟ ซี สาขาสาละวันบริเวณใกล้เคียงกับบริษัทที่ทำงานของคุณชนิษฐา 1 ครั้งในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2558 เวลา 18.00 น. ซึ่งเป็นเวลาเลิกงานของคุณชนิษฐา ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 45 นาที และใช้วิธีจดบันทึกคำสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น โดยได้รับความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลไปตามกระบวนการวิเคราะห์วาทกรรม ซึ่งประกอบได้ด้วยการวิเคราะห์ 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ดัตวบท (Text)

การวิเคราะห์ดัตวบท (Text) เป็นขั้นตอนแรกของการวิเคราะห์วาทกรรม เพื่อศึกษาลักษณะของข่าว กทม. ว่ามีการนำเสนอเนื้อหาเป็นอย่างไร ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข่าว กทม. ทุกชิ้นทั้งหมดที่ปรากฏในช่วงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2556 ถึงวันที่ 20 พฤษภาคม 2557 ตามขอบเขตงานวิจัย นำมาวิเคราะห์โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1.การวิเคราะห์หัวข้อคถัมน์ด้วยวิธีสัญวิทยาและการสร้างความหมาย (Semiology and Signification) พิจารณาว่าชื่อหัวข้อคถัมน์ ี่สื่อให้เห็นแนวทางการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะอย่างไร และ 2. การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการศึกษาเนื้อหาทั้งหมดและจัดแยกประเภทของข่าว พร้อมทั้งศึกษาลักษณะการนำเสนอข่าวในแต่ละ

ประเภทว่ามีลักษณะอย่างไร ไปจนถึงการสรุปว่าเนื้อหาข่าวที่ปรากฏกับชื่อหัวคอลัมน์มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

2. การวิเคราะห์ปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discourse Practice)

ในการวิเคราะห์ปฏิบัติการทางวาทกรรม ผู้วิจัยวิเคราะห์กระบวนการผลิต (Process of Production) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยตรงกับผู้ผลิตเนื้อหาข่าว กทม. มุ่งประเด็นไปที่ การศึกษาเทคนิคการผลิตเนื้อหาข่าว กทม. ว่าผู้ผลิตได้ดำเนินการสร้างวาทกรรมที่สะท้อนให้เห็น บทบาทของสื่อมวลชนด้วยตนเองหรือไม่ หรือมีสิ่งใดครอบงำอยู่เบื้องหลังการผลิตเนื้อหาหรือการ สร้างวาทกรรมนั้น ต่อจากนั้นวิเคราะห์กระบวนการตีความหมาย (Process of Interpretation) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่อ่านข่าว กทม. วิเคราะห์ให้เห็นว่าผู้อ่านมีพฤติกรรมการอ่าน หนังสือพิมพ์อย่างไร ได้รับรู้และใช้ประโยชน์จากข่าว กทม.อย่างไร สอดคล้องกับการทำหน้าที่ สื่อสารมวลชนของ ผู้ผลิตหรือไม่ ดังนั้นในกระบวนการนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ปฏิบัติการ ทางวาทกรรม แยกเป็น 2 ขั้นตอนได้แก่

2.1 วิเคราะห์กระบวนการผลิต โดยเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล หลักเกี่ยวกับการผลิตเนื้อหาข่าว กทม. ได้แก่

1) คุณคนฤดี วงษ์เคี่ยม หัวหน้าข่าว กทม. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ผู้เขียน และบรรณาธิการ คอลัมน์ “ใต้ฟ้ากรุงเทพฯ”

2) คุณปภุมิ เดชดีหนูแก้ว บรรณาธิการอาวุโสข่าว กทม. หนังสือพิมพ์ แนวหน้า ผู้เขียนและบรรณาธิการคอลัมน์ “ซุบซิบ กทม.”

ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีประเด็นในการสัมภาษณ์ทั้งหมด 10 ประเด็น เพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์ได้แก่

- ประเด็นที่ 1 แนวคิดทั่วไปในการเขียนเนื้อหาข่าว กทม. และ
กลุ่มเป้าหมาย รวมถึงแนวทางการนำเสนอข่าวการชุมนุม
ของกลุ่มกปปส. ในช่วงเวลาที่เกิดการชุมนุมและข่าว
การเมืองหน้าอื่น ๆ ก็มีการนำเสนอในประเด็นนี้เช่นกัน
- ประเด็นที่ 2 แนวทางในการเขียนเนื้อหาในช่วงที่เกิดสถานการณ์ความ
ขัดแย้งทางการเมือง
- ประเด็นที่ 3 การเก็บข้อมูลเขียนเนื้อหา
- ประเด็นที่ 4 การใช้ภาษาและลีลาในการเขียน
- ประเด็นที่ 5 วัตถุประสงค์ในการสื่อสารกับผู้อ่าน
- ประเด็นที่ 6 วัตถุประสงค์ในการสื่อสารกับ “กรุงเทพมหานคร”

- ประเด็นที่ 7 วัตถุประสงค์ในการสื่อสารกับผู้ชุมนุมกลุ่ม กปปส.
- ประเด็นที่ 8 “กรุงเทพมหานคร” และ กลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. มีอิทธิพลต่อการเขียนข่าว กทม. บ้างหรือไม่
- ประเด็นที่ 9 จุดยืนในการเขียนข่าว กทม. ท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมือง
- ประเด็นที่ 10 อุดมการณ์ของผู้ผลิตในการทำหน้าที่สื่อสารมวลชน

2.2 วิเคราะห์กระบวนการตีความ (Process of Interpretation) โดยเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการอ่าน ตีความ และใช้ประโยชน์จากข่าว กทม. แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- คุณเฉลิมพล โชตินุชิต ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเขตภาษีเจริญ
- คุณมนต์จันทร์ จันทร์คงช่วย ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์ข่าว กองประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการอ่าน และการใช้ประโยชน์จากข่าว กทม. ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ ทั้งคอลัมน์ “ใต้ฟ้ากรุงเทพฯ” และคอลัมน์ “ซุบซิบ กทม.”

2) ประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย

- นางสาวรงค์ ภู่อำวงศ์ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์
- นายวิชัย สิริพานิชการ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์
- นายอรุณ เอื้อกิตติโรจน์ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์แนวหน้า
- นางสาวชนิษฐา แดงสกุล ผู้อ่านหนังสือพิมพ์แนวหน้า

เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์และพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์และแนวหน้า ว่ามีลักษณะอย่างไร และมีการอ่านข่าว กทม. ที่อยู่ในหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะในช่วงระยะเวลาที่เกิดการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. นั้น ได้มีการติดตามข่าวในประเด็นอย่างไร และติดตามจากข่าว กทม. หรือไม่

3. การวิเคราะห์ปฏิบัติการทางสังคม วัฒนธรรม (Sociocultural Practice)

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิเคราะห์ว่าทกรรม ผู้วิจัยทำการศึกษาลักษณะเนื้อหาข่าว กทม. ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ ท่ามกลางสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร โดยพิจารณาเนื้อหาข่าวในประเด็นที่มีจุดเกาะเกี่ยวระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ใน

บริบทเดียวกัน นั่นคือ การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. เกิดขึ้นที่กรุงเทพมหานคร, หน่วยงาน “กรุงเทพมหานคร” เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร และ แกนนำผู้ชุมนุม และ ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร เป็นสมาชิกพรรคการเมืองเดียวกัน

จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการศึกษาแนวคิดของผู้ผลิต เกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาข่าวการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ในเบื้องต้น และวิเคราะห์เนื้อหาโดยการเลือกใช้ “คำ” หรือ “ภาษา” ที่มีความหมายไม่ตรงตัวของผู้ผลิตตามแนวคิดการใช้ภาษาหนังสือพิมพ์ มาช่วยในการวิเคราะห์

4. สรุปผล การดำเนินการสรุปผลนั้นมี 4 ขั้นตอน ได้แก่

4.1 นำผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ทุกขั้นตอนมาสรุปเป็นความเรียงให้มีความเชื่อมโยงกัน และสามารถแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการวิเคราะห์ว่าทบทรมในแต่ละขั้นตอนในภาพรวมได้

4.2 ทำการตอบคำถามปัญหานำวิจัยที่ว่า วาทกรรมที่อยู่ในเนื้อหาข่าว กทม. “คอลัมน์ใต้ฟ้ากรุงเทพ” หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และ “คอลัมน์ซุบซิบ กทม.” หนังสือพิมพ์แนวหน้า ที่เผยแพร่ช่วงการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. มีลักษณะอะไรบ้าง

4.3 ทำการอภิปรายผลการศึกษาวิจัยทั้งหมดและให้ข้อเสนอแนะว่า เนื้อหาข่าว กทม. ทั้งคอลัมน์ “ใต้ฟ้ากรุงเทพฯ” หนังสือพิมพ์แนวหน้า และ คอลัมน์ “ซุบซิบ กทม.” หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ มีวาทกรรมอะไรที่ควรจะทำเพิ่มขึ้นบ้าง รวมไปถึงให้ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไปด้วย

3. การนำเสนอข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิด ทฤษฎีที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว จึงนำผลที่ได้มาเรียบเรียงและนำเสนอตามรูปแบบงานวิจัย ได้แก่

บทที่ 1 ที่มาและความสำคัญ

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 การวิเคราะห์ตัวบท นำเสนอผลการวิเคราะห์ตัวบท ทั้งในส่วนการวิเคราะห์ชื่อหัวคอลัมน์โดยใช้วิธีสัญวิทยา การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการจัดแยกประเภทของข่าว และความ

สอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างเนื้อหาข่าว กับหัวคอลัมน์ รวมถึงแสดงให้เห็นความแตกต่างในการนำเสนอเนื้อหาข่าวระหว่างคอลัมน์ “ใต้ฟ้ากรุงเทพฯ” และคอลัมน์ “ซุบซิบ กทม.”

บทที่ 5 การวิเคราะห์ปฏิบัติการทางวาทกรรม เป็นการนำเสนอขั้นตอนกระบวนการผลิตข่าว กทม. (Process of Production) จากบทสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยตรงของผู้ผลิตเนื้อหาข่าว กทม. ซึ่งมุ่งประเด็นไปที่การศึกษาที่มาที่ไปของข่าว กทม. ว่าผู้ผลิตมีแนวคิด หลักการ การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การเก็บข้อมูล และการผลิตเนื้อหาในลักษณะอย่างไร และต้องการสื่อสารกับใคร เพื่ออะไร จากนั้นนำเสนอผลการศึกษาย้อนกระบวนการตีความ (Process of Interpretation) ที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่อ่านข่าว กทม. วิเคราะห์และสรุปให้เห็นว่าผู้อ่านได้รับรู้และใช้ประโยชน์จากข่าว กทม. หรือไม่ อย่างไร บรรลุเป้าหมายในหน้าที่ของสื่อมวลชนหรือไม่

บทที่ 6 การวิเคราะห์ปฏิบัติการทางสังคม วัฒนธรรม นำเสนอผลการศึกษาลักษณะเนื้อหาข่าว กทม. ในหนังสือพิมพ์ ที่ได้จากการวิเคราะห์แนวคิดของผู้ผลิตเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาข่าวการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. และที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการเลือกใช้ “คำ” หรือ “ภาษา” ที่มีความหมายไม่ตรงตัวมาใช้ในการนำเสนอข่าว กทม. ท่ามกลางสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ในประเด็นที่มีจุดเกาะเกี่ยวระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ในบริบทเดียวกัน นั่นคือ การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. เกิดขึ้นที่กรุงเทพมหานคร, หน่วยงาน “กรุงเทพมหานคร” เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร และ แกนนำผู้ชุมนุม และ ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร เป็นสมาชิกพรรคการเมืองเดียวกัน ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร

บทที่ 7 สรุป และ อภิปรายผลการวิจัย นำเสนอผลสรุปจากการศึกษาทุกขั้นตอนมา รวมกัน และทำการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์ให้เห็นวาทกรรมที่ปรากฏ ว่ามีลักษณะอย่างไร เป็นวาทกรรมของการทำหน้าที่สื่อมวลชนหรือไม่ พร้อมด้วยการอภิปรายผลที่ชี้ให้เห็นประเด็นที่แตกต่างในการนำเสนอข่าวระหว่างข่าว กทม. กับข่าวการเมืองหน้าอื่น ๆ ในช่วงเวลาและสถานการณ์เดียวกันว่าเป็นเช่นไร นอกจากนั้นให้ข้อเสนอแนะว่า เนื้อหาข่าว กทม. ทั้งคอลัมน์ “ใต้ฟ้ากรุงเทพฯ” หนังสือพิมพ์แนวหน้า และ คอลัมน์ “ซุบซิบ กทม.” หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ มีวาทกรรมอะไรที่ยังขาดไปและควรจะทำบ้าง รวมไปถึงการให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปด้วย

สรุปได้ว่าการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเนื้อหาข่าว กทม. ที่ต้องนำมาทำการวิเคราะห์ได้ทั้งหมดทุกครั้งที่มีการนำเสนอในระยะเวลาขอบเขตงานวิจัย ในส่วนข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลหลักด้านผู้ผลิตเนื้อหา ก็สามารถเข้าสัมภาษณ์เก็บข้อมูล ได้โดยตรงรวมทั้งมีการประสานขอข้อมูลเพิ่มเติมในภายหลังได้อีกจนครบทุกประเด็นที่ต้องการ ส่วนกรณีกลุ่มเป้าหมายผู้อ่านข่าว กทม. ที่เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานคร ก็ได้คัดเลือกและเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีการอ่าน

ข่าว กทม.เป็นประจำได้ แต่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนทั่วไปนั้น ถึงแม้ว่าจะพบบุคคลที่มีประสบการณ์ในการอ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์และแนวหน้า แต่เรื่องของระยะเวลาของความต่อเนื่องในการอ่านหนังสือพิมพ์ยังไม่เท่ากัน

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้หลักการวิเคราะห์วาทกรรมครบทั้ง 3 ขั้นตอนได้แก่ 1. การวิเคราะห์ตัวบทโดยใช้ทฤษฎีสัญญาวิทยาวิเคราะห์ชื่อหัวข้อคอล์มน์ และใช้การจัดแยกประเภทในการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว 2. การวิเคราะห์ปฏิบัติทางวาทกรรมโดยวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งส่วนของผู้ผลิตเนื้อหาและผู้อ่าน และ 3. การวิเคราะห์ปฏิบัติการทางสังคม ที่ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวที่มีประเด็นเกาะเกี่ยวในบริบทที่แวดล้อมอยู่ในช่วงเวลานั้น ทั้งเรื่องของสถานการณ์ชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. และ การปฏิบัติหน้าที่ของ “กรุงเทพมหานคร”

และหลังจากดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการวิเคราะห์และตอบปัญหาการวิจัยที่กำหนดไว้ทั้งหมดจนบรรลุวัตถุประสงค์ และเรียบเรียงการนำเสนอข้อมูลทั้งหมดครบตามกระบวนการเขียนรายงานการวิจัยที่กำหนด